

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER vershynt eens per week, 's zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by de W. J. - P. Collé, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs. Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz. moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaalbaar is bepaald op 3 fr. per jaer.

» » » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aankondigingen, per drukregel. . . . 13 »
De reklamen » » » » 23 »

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laatste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeligere conditiën.

TONGEREN, DEN 30 APRIL.

Op het oogenblik dat de oorlog nakende is, moet men derzelver oorzaken uit het oog niet verliezen, en aen de eene mogendheid de verantwoordelykheid der andere niet opleggen. Het is daerom dat wy de volgende bemerkingen schryven.

De oorlog berst uit, niet om dat hy onvermydelyk was, maer om dat men sinds lang, in zekere kringen, het voorgedacht had opgevat van denzelven kost wat kost te doen ontstaen. Het verbond gesloten tusschen Frankryk en Piemont bestond van eer het aengegaen was; doch van het oogenblik af dat het geteekend wierd, werd de oorlog onvermydelyk. Het is hetgene alle voortziende personen voorzegg hadden.

Sterk door den onderstand van Frankryk, heeft Piemont beginnen met Oostenryk op alle wyzen te tergen, te plagen, te vergrammen en dikwyls zynen toestand zeer moeijelyk te maken. Zyn oogwit was van Oostenryk, door eene revolutionnaire propaganda, te dwingen tot het verlaten zyner italiaensche bezittingen, en om zulks voor eenieder duidelyk te maken, heeft het piemontesche bestuer onlangs in zynen dienst genomen den oudsen luitenant van Mazzini, den al te beroemden Garibaldi.

Oostenryk heeft op eene zeer verduydige wyze dien smaed, die bedreigingen en al de revolutionnaire pogingen van Piemont verdragen. Nooit heeft het een gedacht van heerschzucht laten blyken; het vergenoegde zich met, in zyne italiaensche bezittingen, maetregelen te nemen tot het verdyden der revolutionnaire plannen van Piemont.

Laet ons eens veronderstellen dat Piemont aldus gehandeld hebbe wegens Frankryk, gelyk het sedert tien jaren handelt wegens Oostenryk; dat men in de drukpers en in de Kamer allerlei beledigingen zou geworpen hebben op Keizer Napoleon en op zyn bestuer. Veronderstellen wy dat de piemontesche ministers al de ontverdene van Frankryk onder hunne vaendels geschaerd en wapens en geld ter beschikking hunner propaganda gesteld hebben; dat alles wat tegen Oostenryk gezegd en gedaen is geweest, tegen Frankryk gerigt ware geweest, — en sedert lang zouden de fransche legers in Piemont gevallen zyn om het te straffen, zelfs indien zy eene europeansche samenspanning hadden moeten trotseren

om de belangen van Frankryk te beveiligen en zyne eer te vreten.

Ziedaer nogtans in welke voorwaarden zich het vraagstuk aanbiedt dat waarschyndelyk door den oorlog gaet opgelost worden. Een droevig schouwspel zal het zyn van de fransche soldaten te zien stryden onder hetzelfde vaendel, als de benden van Garibaldi, welke zy reeds in het beleg van Roomen te bevechten hebben gehad. De keizerlyke arenden gaen de vrienden en de medeplichtigen beschermen van degene die Napoleon III hebben willen vermoorden.

Dit feit springt in de oogen van eenieder. Wy bestaigen het in zyne verschrikkende eenvoudigheid, zonder er de geheime oorzaken of de gevolgen van te willen onderzoeken. Maer welkdanige ook de persoonlyke gedachten van den Keizer mogen zyn, aen welke beweegredens hy ook gehoorzame, het zy dat het de vrees zy welke hem dwingt of de eischen der geheime societeiten die hem aenporren, het zy dat politieke gedachten hem geleiden, men heeft grootelyks te vreezen dat de oorlog eens aengegaen, verandere in eenen oorlog van principen, zoo als de eerste minister van Engeland, lord Derby, het onlangs voorzeggde.

Wanneer er, nu twee maenden geleden, kwestie was van een heimelyk traktaet dat tusschen Frankryk en Piemont zou aengegaen zyn ter gelegenheid van het huwelyk van prins Napoleon, protesteerde de fransche *Moniteur* krachtdadiglyk in deze voegen: « De Keizer heeft aen den Koning van Sardiniën beloofd van hem te verdedigen tegen alle aenranding van wegens Oostenryk; hy heeft niets meer beloofd; men weet dat hy zyn woord houden zal. »

Deze woorden stelden de openbare denkwyze eenen oogenblik gerust. Maer de Keizer had waarschyndelyk vergeten van aen Sardiniën alle aenranding tegen Oostenryk te verbieden; iets dat regtveerdig zou geweest zyn, want van dan af, heeft Piemont zich meer dan ooit vyandelyk getoond aen Oostenryk. Een deel der fransche drukpers heeft het hare bygebragt om Oostenryk te tergen. Elke mael dat de fransche *Moniteur* gesproken heeft om de gemoederen gewaendelyk gerust te stellen, is de oorlog waarschyndelyk geworden en de uitrustingen zyn vermeerderd, zoo in Piemont als in Frankryk en ingevolge in Oostenryk. Den vrede en de veiligheid voor het toekomstige niet kunnende verkrygen, beantwoordt Oostenryk eindelyk aen de uitdaging

zoo als zy hem noemden, om de voorregten en vryheden, die hun ontnomen waren geweest, terug te bekomen, en welligt zou hunne hoop niet ydel geweest zyn, hadde eene noodlottige munitery de gesteltnissen van Karel ten hunne opzichte niet veranderd.

Den zaterdag ochtend, 27 juny, terwyl de kas van sint Lieven op weg was naer Hautem, kwam de hertog van Burgondië met een talryk hofgezin van adelen en ridders in het kasteel der abdy van sint-Pieter tot Zwynaerde, op een uer van Gent, aen.

Het was een ruim en aloud verblyf dat niet slecht aen eene sterkte gelek die men daer ter plaats zou gebouwd hebben om de Schelde te beheerschen. Den dag voor hunne inhuldiging te Gent, moesten de graven van Vlaenderen, sedert ongeheugelyke tyden, hunnen intrek nemen in dit slot, dat ten anderen nog bekoorlyker werd door de schilderachtige landschappen die er rond lagen, door de zuiverheid der lucht die men er inademde, door de kalmte dier uitgestrekte vlakten, waer duizendtallen koeijen en witte veerzen in vrede stonden te weiden.

Zwynaerde werd dikwyls bezocht door persoonaedjen van den hoogsten rang; het diende soms ook al tot schuilplaats aen dezen die het onheil vervolgdte. Het was daer dat Christiern II de gastvryheid kwam zoeken na van den troon van Denemerken verdreven geweest te zyn; het was daer ook dat Isabella van Oostenryk, zyne dengdzame gade, in 1525 het tydelyke met het eeuwige verwisselde.

Al de monniken van sint-Pieter trokken uit om den hertog Karel te gaen onthalen: deze had zyne dochter Maria, jong kind van een twaelftal jaren oud, met zich genomen om de Gentenaren te behagen. De abt aenzocht hem de gastvryheid ten kastele te komen ontvangen, en deel te nemen aen de heerlyke maelyd die hem stond af te wachten, het geen de vorst met welwillendheid aenvaerde.

die hem aengedaen is. Aldus is het dat eene laatste sommatie uit Weenen naer Turyn gezonden is geworden.

Brussel, 28 april.

De gebeurtenissen die de rust van Europa bedreigen, baren alhier zoowel als in de andere deelen des ryks eene zekere onrust: het geldt voor het oogenblik niet anders dan Italiën; maer wie kan er voor het toekomstige verantwoordelyk? Wie kan de verwickelingen voorzien tot welke de oorlog kan aenleiding geven? Men ziet zeer wel waer en wanneer den oorlog begint, maer niemand weet waer, hoe en wanneer hy eindigen zal.

De eigenlyfde der vorsten en der volkeren wordt in dergelyk geval meer geraedpleegd dan de belangen van het menschedom; men slagtoffer by duizende menschelevens om aen de eigenlyfde te voldoen, als of de ware grootmoedigheid niet gelegen ware in het bewerken van het welzyn des volks.

De vurigste wenschen moeten wy dan den Allerhoogsten toesturen op dat de kwael des oorlogs van ons land verwyderd blyve.

De Koning heeft vrydag voor de eerste mael sedert omtrent twee maenden den raed der ministers voorgezet. Men beweert dat de beste overeenkomst tusschen den Vorst en zyne raedsheeren niet heerscht, en de benoeming van M. den generael Chazal als minister van oorlog strekt om dit gezegde te bevestigen.

Men vraegt of generael Chazal nu ten uitvoer niet gaet brengen het koninglyk besluit 't welk de militaire geneesheeren Lebeau, Tallois en Gouzée op pensioen stelt: de dagbladen hebben aengekondigd dat er ten dien opzichte geen twyfel bestond; maer tot nu toe is er geen komaf. Ware een koninglyk besluit van dien aard, tydens het katholyk ministerie, zonder uitvoering gebleven. M. Verhaegen zou te peerd gesprongen zyn, en de ministers zouden voor de Kamer daer over te verantwoordelyk hebben; maer nu zal M. Verhaegen zwygen om dat het zyne vrienden zyn die voor een ander plaats zouden moeten maken.

Men spreekt hier nog al veel van zekere kuiperyen die in 't werk worden gelegd om de herkiezing van M. Coomans als gedeputeerden van Turnhout te beletten. M. Coomans wil de herziening der milicie-wetten, hy is lid geweest der commissie die, onder het vorig ministerie, gelast is geweest met te onderzoeken of België eene militaire zeemagt hebben moest, en al wat mogelyk was heeft

Nauwelyks was hy enige oogenblikken aen het hooger eind der tafel gezeten, den abt en zynen getrouwen raedsheer den Sire van de Gruthuse, aen zyne zyden hebbende, toen hy by geval zyne oogen naer het voorhof des kasteels wendende, het zelve zag vol komen met eene groote menigte lieden die beducht en stilzwygend binnen trokken.

— By sint Jooris! Myn trouwe abt, riep hy uit, eensklaps opspringende, en in zyne overhaesting eenen beker vol malvezeiwy omverwerpende, wat beduidt dit? Komen die gasten my hier belegeren?

— Stel u gerust, monseigneur, sprak Lodewyk van de Gruthuse, hebt gy vergeten dat by de inhuldiging van elken nieuwen graef van Vlaenderen, er altyd eene menigte bannelingen zyn, die te Zwynaerde de genade van den vorst komen afsmeeken?

— Het is juist, zegde Karel zich weder neêrzettende, ik herinnerde my dit vervelend kezoek niet meer. En zy komen my tot hier toe opzoeken?

— Monseigneur, antwoordde de abt met goedheid, het is dat deze arme lieden zoo vurig verlangen in uwe goede gunsten weêr te keeren, en de haerdsteden terug te zien waer van zy sedert meer dan dertien jaren verwyderd zyn...

— Omdat zy het ten minste wel verdiend hadden, zegde Karel ongeduldig weg, gedurende den oorlog van Gaver en al die andere oproerigheden waer van zy niet opgehouden hebben zich pligtig te maken.

— Gewis, monseigneur, hebben zy groot ongelyk gehad van tegen zoo een deugdzaamen vorst op te staen, maer wees verzekerd dat zy er zich over berouwen.

— Ja om onmiddelyk daarna op nieuw te herbeginnen; ik ken dit razende ambachtsras. Welaen, Sire van Gruthuse, doet spoedig dit gespuis van bier vertrekken, ik heb geen lust om er mede in gesprek te komen.

— Monseigneur, ging de abt met zachtheid voort, God

DE ZOTTEN VAN SINT LIEVEN.

KRONYK VAN DEN TYD VAN KAREL-DE-STOUTE.
1467.

(Vervolg.)

II. — De bannelingen.

Philips, hertog van Burgondië en graef van Vlaenderen, was den 15 juny 1467 te Brugge overleden. Nauwelyks had de vorst de oogen geluikt of de stad Gent, waer zyne lykplegtigheden met de grootste pracht waren gevierd geweest, kwam den graef Karel, zynen zoon, aenzoeken het oogenblik zyner inhuldiging te verhaesten. Na zyne verknochtste hovelingen geraedpleegd te hebben, besloot Karel zyne Blyde-Inkomst in Vlaenderen's hoofdstad niet langer uit te stellen. De 28 juny werd voor de plegtigheid verzoeken. Twee dagen te voren verliet hy Brugge waer by de laatste eerbewyzen aen de gedachtenis zyns vaders kwam te geven, en kwam naer Deinze verhaesten, willende aldus met kleine dagreizen voorttrekken om den Gentenaers den tyd te geven de toebereidselen zyner inhuldiging te voltoojen.

Gedurende de ernstige geschillen die onlangs te voren tusschen Philips en zyne zoon waren opgerezen, hadden de inwooners van Gent steeds zyne party ondersteund, iets wat den hertog had doen zeggen: « Zy beminnen den zoon huns vorstes, doch hunne vorst nooit. »

Zy waerdeerden de manhaftigheid van Karel, zyne beradenheid, zyne woeste rondborstigheid die zoo zonderling afstak met den koelen en trotschen geest van Philips. Ook om hem behoorlyk te onthalen hadden zy geene kosten gespaerd. Die ieverigheid om hem wel te ontvangen kon ook wel een boetzoekend oogwit hebben. Zy hadden altoos rekening gemaakt op de troonbeklimming van den *Stoute*,